

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՑԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Քիմիայի և կենսաբանության

ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Ղազարյան Արմինե Հրաչիկի /Ս. Ա. Հ./

Արձանագրություն № 12

«25» հունվար 2024թ.

ՔԿ/բ-024 - Մինթետիկ դեղերի քիմիա ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանումն

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝	<u>053101.00.6 - ՔԻՄԻԱ</u> /դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/
Կրթական ծրագիր՝	<u>053101.02.6 ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ</u> /դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/
Որակավորման աստիճան՝	<u>ՔԻՄԻԱՅԻ ԲԱԿԱԼԱՎՐ</u> /բակլավր, մագիստրատուրա/
Ամբիոն՝	<u>Քիմիայի և կենսաբանության</u> /ամբիոնի լրիվ անվանումը/
Ուսուցման ձևը՝	<u>Առկա</u> /առկա, հեռակա/
Կուրս/կիսամյակ	առկա <u>4-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ</u>
Դասախոս(ներ)՝	<u>Մարիամ Բախչինյան, Հովսեփյան Անժելա</u> /անուն, ազգանուն/
Էլ. հասցե/ներ	<u>bakhchinyan.mariam@gmail.com, a.hovsepyan75@mail.ru</u>

Վանաձոր- 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում	3
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.....	3
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/	4
4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը և /կամ կոմպետենցիաները	4
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.....	Ошибка! Закладка не определена.
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը	6
7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները	6
8. Դասավանդման մեթոդներ.....	8
9. Ուսումնառության մեթոդներ	8
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների.....	9
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ.....	10
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ.....	11
12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ.....	11
12.2. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	13
12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ	16
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում	19
14. Գնահատում	20
14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներ	20
14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.....	20
14.3. Հարցաշար	21
14.4. Գնահատման չափանիշները.....	23
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ	24

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում¹

Մինթետիկ դեղերի քիմիա դասընթացը կարևորվում է դեղագործության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է «053101.01.6 ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ» կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Հատուկ մասնագիտական» կրթամասում, որպես պարտադիր դասընթաց: Այդ առարկայի ուսուցումը հիմք է հանդիսանում ինչպես ֆարմակակինետիկայի, այնպես էլ հետազայում դասավանդվող դեղագործական որոշ առարկաների համար: Այն նպաստում է հիմնական կրթական ծրագրերում դեղագործական գիտելիքների խնդիրների իրականացմանը:

Հիմնական կրթական ծրագիրը սահմանում է յուրահատուկ իրազեկություններ առանձին առարկաների ինչպես նաև <<Մինթետիկ դեղերի քիմիա>> առարկայի համար: Ըստ ՀԿԾ-ի առարկան չափազանց կարևոր է ուսանողի կրթական գործընթացի իրականացման համար: Առարկան կարևոր նշանակություն ունի շրջանավարտների մասնագիտական կայացմանը և կոմպետենցիանների պահանջների բավարարմանը՝ համաձայն ՀԿԾ-ի սահմանած իրազեկությունների: Դասընթացի յուրացումը հնարավորություն կտա ապագա դեղագործ քիմիկոսին մասնագիտական գործունեության ընթացքում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառելու տարբեր բնագավառներում՝ նոր դեղանյութերի սինթեզման տեխնոլոգիական պրոցեսներում, դրանց ստացման նոր ուղիների որոնման և այլն:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է՝

Ուսանողներին զինել գիտելիքներով քիմիական այն միացությունների ստացման մասին, որոնք օգտագործվում են որպես դեղամիջոցներ: Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կենսաբանական, քիմիական, բժշկական և մեթոդական գիտելիքները: Տալ գաղափար դեղերի ստացման համար օգտագործվող քիմիական միացությունների կազմի, ֆիզիկոքիմիական հատկությունների մասին, դեղաբանական ակտիվության և օրգանիզմի վրա նրանց ազդեցության մասին: Այս բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են՝

1. Ուսանողներին զինել գիտելիքներով քիմիական այն միացությունների ստացման մասին, որոնք օգտագործվում են որպես դեղամիջոցներ:
2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կենսաբանական, քիմիական, բժշկական և մեթոդական գիտելիքները:
3. Ուսանողներին գաղափար տալ դեղերի ստացման համար օգտագործվող քիմիական միացությունների կազմի, ֆիզիկոքիմիական հատկությունների

¹ Ներկայացվում է դասընթացի կարևորությունը տվյալ կրթական ծրագրի խնդիրների լուծման հարցում և տեղը ուսումնական պլանում ըստ կրթաբլոկների

մասին, դեղաբանական ակտիվության և օրգանիզմի վրա նրանց ազդեցության մասին:

4. Այս բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:

5. Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները և դրանց կիրառումը պրակտիկայում ըստ անհրաժեշտության:

Սովորեցնել ուսանողներին <<Մինթետիկ դեղերի քիմիա>> դասընթացի կոնկրետ հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն վերլուծություն և գիտական եզրահանգումներ:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/

«Մինթետիկ դեղերի քիմիա» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների մասնագիտական գիտելիքների և հմտությունների նախնական առկայությունը:

«Դեղագործական քիմիա» մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Մինթետիկ դեղերի քիմիա» դասընթացի համար անհրաժեշտ են գիտելիքներ «Ընդհանուր և անօրգանական քիմիա», «Անալիտիկ քիմիա», «Ֆիզիկական և կոլոիդ քիմիա» դասընթացներից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը² և /կամ կոմպետենցիաները

«Մինթետիկ դեղերի քիմիա» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

Պետք է գիտենա.

1. դեղամիջոցների քիմիան, դրանց կառուցվածքը,
2. այդ դեղամիջոցներում քիմիական կապերի բնույթը,
3. ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները,
4. ստացման եղանակները,
5. գործնական կիրառման հնարավորությունների վերաբերյալ բժշկական նշանակություն ունեցող միացությունները:

Պետք է կարողանա.

1. ստացած տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկայում,
2. կիրառել դեղագիտության ուսումնասիրման մեթոդները,
3. որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ,
4. թեմատիկ պլաններին համապատասխան տիրապետի գրականության մշակմանը, տալով քննադատական վերլուծություն:

² <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

Պետք է տիրապետի.

1. «Մինթետիկ դեղերի քիմիայի» ուսումնասիրման մեթոդներին,
2. Լաբորատոր-գործնական պարապմունքներ անցկացնելիս նորագույն մեթոդների ներդրմանը և կիրառմանը,
3. վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

- ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
ԳԿ7 տարրական համակարգչային գիտելիքներ;
ԳԿ8 տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն (տարբեր աղբյուրներից **տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն**),
ԳԿ9 խնդիրների լուծում,
ԳԿ10 որոշումների ընդունում:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

- ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
ՀԳԿ2 հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
ՀԳԿ3 սովորելու ունակություն,
ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

- ԱԿ2 հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
ԱԿ6 կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,
ԱԿ9 դրսևորեն ժամանակակից խոր գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտում (նորագույն տեսությունների, դրանց մեկնաբանությունների, մեթոդների և եղանակների իմացություն),
ԱԿ11 տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,
ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

- 5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.**

«Մինթետիկ դեղերի քիմիա» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքները և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել դեղագործի մասնագիտական գործունեության ընթացքում, գիտահետազոտական լաբորատորիաներում կամ որևէ ՊՈԱԿ-ում աշխատելու, ինչպես նաև մագիստրատուրայում կամ ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու նպատակով:

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	4 կրեդիտ/120 ժամ	կրեդիտ/ ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	32	
Գործնական աշխատանք	18	
Մեմինար պարապմունք	-	
Լաբորատոր աշխատանք	30	
Ինքնուրույն աշխատանք	40	
Ընդամենը	120	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	Ընթացիկ քննություն	

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները³ .

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:

³ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:

- **Մեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Մեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

Մեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար, ապա մտածել էլույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Լաբորատոր աշխատանքները** նպաստում են տեսական նյութի առավել լավ յուրացմանը և ամրապնդմանը: Լաբորատոր աշխատանքները նպատակ ունեն ամրապնդելու ուսումնասիրվող թեմաների տեսական դրույթները, ուսանողներին ուսուցանելու փորձարարական հետազոտությունների մեթոդները, հաղորդելու ինքնուրույն վերլուծության, տվյալների ամփոփման, լաբորատոր սարքավորումների, համակարգիչների, սարքերի, էլեկտրոնային ծրագրերի հետ աշխատելու փորձ և հմտություններ: Լաբորատոր աշխատանքն անցկացման համար ուսանողը պարտավոր է ուսումնասիրել թեմային վերաբերող տեսական նյութը (դասախոսություն, համապատասխան գրականություն) և փորձի, հետազոտության մեթոդալոգիան:

Դասախոսի հսկողությամբ ուսանողը իրականացնում է փորձը, հետազոտությունը, գրանցում է արդյունքները և կատարում (գրանցում) համապատասխան եզրակացություն:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են⁴

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրվող, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղ-

⁴ Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

ծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:

- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Կլոք սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
- **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
- **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
- **Հարցի նախապատրաստման մոդել** –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տետր** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:
- **Ձեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:
- **Հարցազրույց** – վերահսկողության միջոց, որը կազմակերպվում է որպես հատուկ զրույց դասավանդողի և ուսանողների միջև՝ կապված այնպիսի թեմայի հետ ինչպիսին կարգապահությունն է, և նախատեսված է հստակեցնել ուսանողների գիտելիքների շրջանակը կոնկրետ թեմայի, հարցի վերաբերյալ:

8. **Դասավանդման մեթոդներներն են**⁵ հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր. . . .

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են**⁶ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

⁵ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

⁶ Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների⁷.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ծավաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	«Մինթետիկ դեղերի քիմիա» առարկան: Դեղ հասկացության բնորոշումը: Դեղերի որոնումների հիմնական փուլերը	2			2	
2.	Ընդհանուր անզգայացնողներ: Ցավազրկողներ	2		1	2	2
3.	Հիպնոտիկ և սեդատիվ պրեպարատներ	2		1	2	2
4.	Հակացնցումային պրեպարատներ: - Բարբիրատորաթթվի ածանցիալներ	2		1	2	2
5.	Ադրենոպաշարիչներ	2			2	2
6.	Խոլինոմիմետիկներ	2			2	2
7.	Հակահիստամինային պրեպարատներ	2		1	2	2
8.	Հակահիպերլիպոպրոտեինային դեղամիջոցներ	2			2	2
9.	Հակաանգինալ պրեպարատներ	2			2	2
10.	Միզամուղներ	2		1	2	2
11.	Սրտային գլիկոզիտներ	2		1	2	2

⁷ Նման է օրացուցային պլանին

12.	Հակաուռուցքային պրեպարատներ	2				4
13.	Հակավիրուսային պրեպարատներ:	2		1	2	4
14.	Հակաբիոտիկներ	2		1	2	4
15.	Հակաալերգիկ պրեպարատներ	2		1	2	4
16.	Հակասնկային պրեպարատներ	2		1	2	4
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		32		18	30	40

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Ռ.Հ.Հակոբյան, “Դեղագիտական քիմիա”, Երևան, “Նոյյան տապան”	2010թ
2.	Беликов В.Г. Фармацевтическая химия. Учебное пособие.- 4-е изд, перераб и доп. – М. «МЕДпресс-инфрм», 2007 г. 624с.	1985
3.	Государственная фармакопея; Общие методы анализа; Москва "Медицина",	1987г.
4.	Г.А. Мелентьева, Л.А. Антонова; Фармацевтическая химия; Москва "Медицина",	1985г.
5.	Лабораторные работы по фармацевтической химии: Учебное посо-бие для фарм. институтов/ В.Г. Беликов, Е.Н. Вергейчик, В.С. Годяц-кий и др.; Под ред. В.Г. Беликова. - М.: Высшая школа,	1989 г
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Ռ.Հ.Հակոբյան, <<Ընդհանուր դեղագիտական քիմիա>>, անօրգանական դեղապատրաստուկները”, Ս -Պետերբուրգ, “Սոտիս”	1995թ.:
2.	Руководство к лабораторным занятиям по фармацевтической химии: Учебное пособие/ Э.Н. Аксенова, О.П. Андрианова, А.П. Арзамасцев и др.; Под ред. А.П. Арзамасцева. - 3-е изд.,	2004.

	перераб. и доп. – М.: «Медицина»,	
3.	Фармацевтическая химия: Учеб. пособие / Под ред. А.П. Арзамасцева. – М.: ГЭОТАР-МЕД,	2004.
4	Г.А. Мелентьева, Л.А. Антонова; Фармацевтическая химия; Москва "Медицина",	1985г.
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	Էլեկտրոնային (Word).Ցանցային	
2.	Ինտերնետի բոլոր էլեկտրոնային ձևեր	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն ⁸
1.	<u><<Սինթետիկ դեղերի քիմիա>> առարկան: Դեղ հասկացության բնորոշումը: Դեղերի որոնումների հիմնական փուլերը:</u>	<<Սինթետիկ դեղերի քիմիա>> առարկան: Հնագույն ժամանակներում մարդկանց օգտագործված դեղամիջոցները: Դեղագիտության զարգացման փուլերը: Առաջին սինթետիկ դեղորայքները: Սինթետիկ դեղորայքների դասակարգումը	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
2.	Ընդհանուր անզգայացնողներ: Ցավազրկողներ	Ցավազրկող, եղատիվ և նեյրոպլեիկ դեղանյութերի կառուցվածքի առանձնահատկությունները: Սրանց բոլորը ջերմություն իջեցնող, քրտնեցնող և հակառևմատիկ ազդեցությունը	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
3.	Հիպնոտիկ և սեդատիվ պրեպարատներ	Ցավազրկող, սեդատիվ և նեյրոպլեգիկ դեղանյութերի կառուցվածքի առանձնահատկությունները: Սրանց	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4

⁸ Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

		բոլորը ջերմություն իջեցնող, քրտնեցնող և հակառնմատիկ ազդեցությունը		
4.	Հակացնցումային պրեպարատներ: - բարբիրատորաթթվի ածանցիկներ	Ծանոթանալ քիմիական սինթետիկ ճանապարհով ստացած կենտրոնական նյարդային համակարի խթանիչներին:	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
5.	Ադրենոպաշարիչներ	Ֆենիլալկիլամիններ: Ադրենալին, ապրեսինը և բենզոլին:	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
6.	Խոլինոմիմետիկներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված խոլինոմիմետիկներ պրեպարատներ , նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
7.	Հակահիստամինային պրեպարատներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակաալերգիկ պրեպարատներ , նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
8.	Հակահիպերլիպոպրոտեինային դեղամիջոցներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակահիպերլիպոպրոտեինային դեղամիջոցներ, նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
9.	Հակաանգինալ պրեպարատներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակաանգինալ պրեպարատներ, նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
10.	Միզամուղներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված միզամուղ պրեպարատներ , նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
11.	Սրտային գլիկոզիտներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված սրտային գլիկոզիտներ, նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
12.	Հակաուռուցքային պրեպարատներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակաուռուցքային պրեպարատներ, նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
13.	Հակավիրուսային պրեպարատներ:	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացած այն միջոցներին , որոնք ազդում են վիրուսային	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4

		հիվանդությունների հարուցիչների վրա:		
14.	Հակաբիոտիկներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակաբիոտիկներին , նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
15.	Հակաալերգիկ պրեպարատներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակաալերգիկ պրեպարատներ , նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
16.	Հակասնկային պրեպարատներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակասնկային պրեպարատներ , նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
	Ընդամենը		38	

ա. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

Խ/Խ	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտուգման ձևը	Գրականություն
1.	Լաբորատորիայում աշխատանքային կարգին և տեխանվտանգության կանոններին ծանոթացում	Ծանոթանալ լաբորատորիայում աշխատելու և տեխանվտանգության կանոններին	2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
2.	Ընդհանուր անզգայացնողներ: Ցավազրկողներ	Ցավազրկող, սեդատիվ և նեյրոպլեգիկ դեղանյութերի կառուցվածքի առանձնահատկությունները: Մրանց բոլորը ջերմություն իջեցնող, քրտնեցնող և հակառնմատիկ ազդեցությունը	2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
3.	Լաբ. աշխատանք 1: Ալիցիկլիկ շարքի բուժիչ միացություններ		2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5

4.	Հիպնոտիկ և սեդատիվ պրեպարատներ	Ցավազրկող, սեդատիվ և նեյրոպլեգիկ դեղանյութերի կառուցվածքի առանձնահատկությունները: Մրանց բոլորը ջերմություն իջեցնող, քրտնեցնող և հակառնմատիկ ազդեցությունը	2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
5.	Լաբ. աշխատանք 2: Բուտիրոֆենոնային խմբի դեղեր		2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
6.	Հակացնցումային պրեպարատներ: - բարբիտատաթթվի ածանցիկներ	Ծանոթանալ քիմիական սինթետիկ ճանապարհով ստացած կենտրոնական նյարդային համակարգի խթանիչներին:	2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
7.	Լաբ. աշխատանք 3: Ցիկլային ուրեիդներ - բարբիտուրատներ՝ բարբիտալ, ֆենոբարբիտալ, բարբամիլ		2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
8.	Հակահիստամինային պրեպարատներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակաալերգիկ պրեպարատներ , նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
9.	Լաբ. աշխատանք 4: Ամին- փոխարինված պիրիդին հակահիստամինային ազդեցությամբ (սուպրաստին)		2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
10.	Միզամուղներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված միզամուղ պրեպարատներ , նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
11.	Լաբ. աշխատանք 5: Միզամուղ ազդեցությամբ սուլֆամիդային		2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման	ՊԳ4, ՊԳ5

	դեղամիջոցներ (ֆուրոսեմիդ):			տեխնիկայի իմացություն	
12.	Հակաալերգիկ պրեպարատներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակաալերգիկ պրեպարատներ , նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
13.	Լաբ. աշխատանք 6: Դիարիլամինալկիլմեթանի ածանցյալները որպես հակաալերգիկ միջոցներ (մեթադոն, դիմեդրոլ):		2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
14.	Հակաբիոտիկներ	Ծանոթանալ քիմիական սինթետիկ ճանապարհով ստացած հակաբիոկիկներին , նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
15.	Լաբ. աշխատանք 7: Պենիցիլինի շարքի հակաբիոտիկներ:		2	Բանավոր հարցում, փորձի կատարման տեխնիկայի իմացություն	ՊԳ4, ՊԳ5
	Ընդամենը		30 ժամ		

Բ. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը ⁹	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրական ություն
1.	„Սինթետիկ դեղերի քիմիա“ առարկան: Դեղ հասկացության բնորոշումը: Դեղերի որոնումների հիմնական փուլերը;	<<Սինթետիկ դեղերի քիմիա>> առարկան: Հնագույն ժամանակներում մարդկանց օգտագործված դեղամիջոցները: Դեղագիտության զարգացման փուլերը: Առաջին սինթետիկ դեղորայքները: Սինթետիկ դեղորայքների դասակարգումը	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
2.	Ընդհանուր անզգայացնողներ: Ցավազրկողներ	Ցավազրկող, սեդատիվ և նեյրոպլեգիկ դեղանյութերի կառուցվածքի առանձնահատկությունները: Սրանց բոլորը ջերմություն իջեցնող, քրտնեցնող և հակառևմատիկ ազդեցությունը	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
3.	Հիպնոտիկ և սեդատիվ պրեպարատներ	Ցավազրկող, սեդատիվ և նեյրոպլեգիկ դեղանյութերի կառուցվածքի առանձնահատկությունները: Սրանց բոլորը ջերմություն իջեցնող, քրտնեցնող և հակառևմատիկ ազդեցությունը	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
4.	Հակացնցումային պրեպարատներ: - Բարբիտատորաթթվի ածանցիկներ	Ծանոթանալ քիմիական սինթետիկ ճանապարհով ստացած կենտրոնական նյարդային համակարգի խթանիչներին:	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4

⁹ Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

5.	Աղբենոպաշարիչներ	Ֆենիլալկիլամիններ: Աղբենալին, ապրեսինը և բենզոլին:	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
6.	Խոլինոմիմետիկներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված խոլինոմիմետիկներ պրեպարատներ , նրանց բազմազանությունը և առանձնահատկություններին	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
7.	Հակահիստամինային պրեպարատներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակաալերգիկ պրեպարատներ , նրանց բազմազանությունը և առանձնահատկություններին	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
8.	Հակահիպերլիպոպրոտեինային դեղամիջոցներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակահիպերլիպոպրոտեինային դեղամիջոցներ, նրանց բազմազանությունը և առանձնահատկություններին	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
9.	Հակաանգինալ պրեպարատներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակաանգինալ պրեպարատներ, նրանց բազմազանությունը և առանձնահատկություններին	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4

10	Միզամուղներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված միզամուղ պրեպարատներ , նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
11	Սրտային գլխկոճիտներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված սրտային գլխկոճիտներ, նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
12	Հակառոտուցքային պրեպարատներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակառոտուցքային պրեպարատներ, նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
13	Հակավիրուսային պրեպարատներ:	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված այն միջոցներին , որոնք ազդում են վիրուսային հիվանդությունների հարուցիչների վրա:	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
14	Հակաբիոտիկներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակաբիոտիկներին , նրանց բազմազանությանը և առանձնահատկություններին	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4

15	Հակաալերգիկ պրեպարատներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակաալերգիկ պրեպարատներ , նրանց բազմազանությունը և առանձնահատկություններին	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4
16	Հակասնկային պրեպարատներ	Ուսումնասիրել սինթետիկ ճանապարհով ստացված հակասնկային պրեպարատներ , նրանց բազմազանությունը և առանձնահատկություններին	Աշխատանք համացանցում՝ անհրաժեշտ, երկխոսություն համացանցում, ցանցային թեմատիկ էջերի օգտագործում:	Կիսամյակի ընթացքում	Բանավոր և գրավոր հարցում:	ՊԳ1, ՊԳ2, ՊԳ3, ՊԳ4

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում¹⁰

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Լսարան կահավորված համակարգչով
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	Լաբորատոր աշխատանքների համար մեթոդական ցուցումներ Մակերևութային ջրերի սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիայի (ՄԹԿ) ցանկ
Սարքեր, սարքավորումներ	Լաբորատոր սարքեր, ապակեղեն, լոսագունաչափ, բևեռաչափ, բեկմանաչափ և այլն:
Համակարգչային ծրագրեր	MS Office փաթեթ (Word, Excel, Access)
Դասախոսությունների էլեկտրոնային տարբերակ	

¹⁰ Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի¹¹:

a. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

b. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում

Դասընթացն ամփոփվում է քննությամբ/ստուգարքով/:

Քննությամբ ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի 2 քննության միջոցով և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

(Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ

¹¹«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.),

ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով):¹²

с. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

«Մինթետիկ դեղերի քիմիա» առարկայի քննության

1. Դեղ հասկացության բնորոշումը
2. Դեղերի որոնումների հիմնական փուլերը; Նուրբերի կարուցվածքի և օրգանիզմի վրա նրանց ազդեցությամբ միջև եղած կապը; Դեղաբանական ազդեցության կախվածությունը դեղերի քիմիական հատկություններից;
3. Ցավազրկող դեղամիջոցներ
4. Ֆենանտրեկի ածանցիալներ՝ ափիոնային ցավազրկողներ- ազոնիստներ, խառը ազոնիստ-անտազոնիստներ, անտազոնիստներ;
5. Ոչ սթերոիդային հակաբորբոքիչ, ցավազրկող պրեպարատներ
6. Հիպնոտիկ և սեդատիվ դեղամիջոցներ- բարբիտատորաթվի ածանցիալներ;
7. Բենզոդիազեպինների շարքի և այլ կարուցվածքի անքսիոլիտիկներ (տրանկվի-լիզատորներ)
8. Ֆենոթիազինային շարքերի պրեպարատներ բուրեքոֆենոնի ածանցիալներ, հակափսիխոտիկ դեղամիջոցներ
9. Եռացիկլիկ կառուցվածքի, հակադեպրեսանտների ստացման եղանակներ հակացնցումային և հակապարկինսոնիկ պրեպարատներ
10. Ադրենաբնույթ պրեպարատներ
11. Սելեկտիվ և ոչ սելեկտիվ a և b ադրենոպաշարիչներ
12. Խոլինո միմետիկ պրեպարատներ
13. Միորելակսնտներ
14. Հակահիստեմային պրեպարատներ
15. Սրտային գլիկոզիտներ և այլ ինոտրոպ դեղամիջոցներ
16. Տախիատիթմիկ պրեպարատներ
17. Լեղաթթուն հեռացնող պրեպարատներ
18. Միզամուղ պրեպարատներ
19. Հակահպերտենզիվ պրեպարատներ
20. Հակաբիոցիտների դասակարգումը ըստ քիմիական կարուցվածքի
21. b-լակտամային հակաբիոտիկներ (պենիցիլիններ, ցեֆալոսպորիններ, կարբոպենեմներ, մոնոբակտամներ),
22. մակրոլիդային հակաբիոտիկներ, լինկոզամիտներ, քլորամֆենիկոլ, հականոպլաստիկներ, հակամանրէնային պրեպարատներ
23. Սուլֆանիլամիդային պրեպարատներ, խինոլոններ, նիտրոֆուրաներ
24. Հակասնկային պրեպարատներ
25. Մինթետիկ դեղամիջոցների ստեղծման նանոտեխնոլոգիական ապագան:

¹² Կիրառվում է կամ առաջին, կամ երկրորդ պարբերությունն ըստ դասընթացի ամփոփման ձևի:

Ա) 1-ին ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 6-8 շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկված թեմաները.

1. «Միևթետիկ դեղերի քիմիա» առարկան:

Դեղ հասկացության բնորոշումը: Դեղերի որոնումների հիմնական փուլերը;

2. Նութերի կարուցվածքի և օրգանիզմի վրա նրանց ազդեցությամ միջև եղած կապը;

3. Դեղաբանական ազդեցության կախվածությունը դեղերի քիմիական հատկություններից;

Գ Ընդգրկված հարցեր.

1. Դեղ հասկացության բնորոշումը
2. Դեղերի որոնումների հիմնական փուլերը; Նութերի կարուցվածքի և օրգանիզմի վրա նրանց ազդեցությամ միջև եղած կապը; Դեղաբանական ազդեցության կախվածությունը դեղերի քիմիական հատկություններից;
3. Ցավազրկող դեղամիջոցներ
4. Ֆենանտրեկի ածանցիալներ՝ ափիոնային ցավազրկողներ- ազոնիստներ, խառը ազոնիստ-անտազոնիստներ, անտազոնիստներ;
5. Ոչ սթերոիդային հակաբորբոքիչ, ցավազրկող պրեպարատներ
6. Հիպնոտիկ և սեդատիվ դեղամիջոցներ- բարբիտատթթվի ածանցիալներ;
7. Բենզոդիազեպինների շարքի և այլ կարուցվածքի անքսիոլիտիկներ (տրանկվիլիզատորներ)
8. Ֆենոթիազինային շարքերի պրեպարատներ բուլբերոֆենոնի ածանցիալներ, հակափսիխոտիկ դեղամիջոցներ
9. Եռացիկլիկ կառուցվածքի, հակադեպրեսանտների ստացման եղանակներ հակացնցումային և հակապարկինսոնիկ պրեպարատներ
10. Ադրենաբնույթ պրեպարատներ
11. Սելեկտիվ և ոչ սելեկտիվ a և b ադրենոպաշարիչներ
12. Խոլինո միմետիկ պրեպարատներ
13. Միորելակսնտներ

1. Բ) 2-րդ ընթացիկ քննություն (կիսամյակի 12-15 շաբաթվա ընթացքում)

▪ Ընդգրկվող թեմաները.

1. Հինգ անդամ ունեցող հետերոցիկլի վրա հիմնված դեղամիջոցներ
2. Վեցանդամ հետերոցիկլի վրա հիմնված դեղամիջոցներ
3. Պիպերիդինային շարքի ցավազրկող դեղամիջոցներ

Գ Ընդգրկված հարցեր.

1. Հակահիստեմային պրեպարատներ
2. Սրտային գլիկոզիտներ և այլ ինոտրոպ դեղամիջոցներ
3. Տախիառիթմիկ պրեպարատներ
4. Լեղաթթուն հեռացնող պրեպարատներ
5. Միզամուղ պրեպարատներ
6. Հակահպերտենզիկ պրեպարատներ
7. Հակաբիոցիտների դասակարգումը ըստ քիմիական կարուցվածքի
8. Ե-լակտամային հակաբիոտիկներ (պենիցիլիններ, ցեֆալոսպորիններ,
9. կարբոպենեմներ, մոնոբակտամներ),
10. մակրոլիդային հակաբիոտիկներ, լինկոզամիտներ, քլորամֆենիկոլ,
11. հականոպլաստիկներ, հակամանրէային պրեպարատներ
12. Սուլֆանիլամիդային պրեպարատներ, խինոլոններ, նիտրոֆուրաներ
13. Հակասնկային պրեպարատներ
14. Սինթետիկ դեղամիջոցների ստեղծման նանոտեխնոլոգիական ապագան:

Գնահատման չափանիշները¹³.

Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան:

<https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf>

¹³ Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝

053101.00.6 – ՔԻՄԻԱ

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝

053101.02.6 ԴԵՂԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝

ՔԻՄԻԱՅԻ ԲԱԿԱԼԱՎՐ

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024 թ

Առկա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՔԿ/Բ-024- «Մինթետիկ դեղերի քիմիա»		
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	4 կրեդիտ		
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ կուրս, 2-րդ կիսամյակ		
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	Դասախոսություն	32
		Սեմինար	-
		Լաբորատոր աշխատանք	30
		Գործնական աշխատանք	18
	Ինքնուրույն	40	
	Ընդամենը	120	
Ստուգման ձևը	Քննություն		
Դասընթացի նպատակը	Ուսանողներին զինել գիտելիքներով քիմիական այն միացությունների ստացման մասին, որոնք օգտագործվում են որպես դեղամիջոցներ: Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր տեսական, կենսաբանական, քիմիական, բժշկական և մեթոդական գիտելիքները: Տալ գաղափար դեղերի ստացման համար օգտագործվող քիմիական միացությունների կազմի, ֆիզիկոքիմիական հատկությունների մասին, դեղաբանական ակտիվության և օրգանիզմի վրա նրանց ազդեցության մասին: Այս բնագավառում ձեռք բերած գիտելիքներն և ունակությունները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:		
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք (ներ)ը. Գիտելիք • իմանա դեղամիջոցների քիմիան, դրանց կառուցվածքը,• այդ միացություններում քիմիական կապերի բնույթը,• ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները,• ստացման եղանակները,• գործնական կիրառման հնարավորությունների վերաբերյալ• կենսաբանական նշանակություն ունեցող միացությունները: Հմտություն 1. «Մինթետիկ դեղերի քիմիայի» ուսումնասիրման մեթոդներին,2. Լաբորատոր-գործնական պարապմունքներ անցկացնելիս նորագույն մեթոդների ներդրմանը և կիրառմանը,3. վերլուծություն կատարելու մեթոդական հմտություններին Կարողություն 1. ստացած տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկայում,		

	2. կիրառել դեղագիտության ուսումնասիրման մեթոդները, 3. որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ, 4. թեմատիկ պլաններին համապատասխան տիրապետի գրականության մշակմանը, տալով քննադատական վերլուծություն:
Դասընթացի բովանդակությունը	
1.	<<Սինթետիկ դեղերի քիմիա>> առարկան: Դեղ հասկացության բնորոշումը: Դեղերի որոնումների հիմնական փուլերը
2.	Ընդհանուր անզգայացնողներ: Ցավազրկողներ
3.	Հիպնոտիկ և սեդատիվ պրեպարատներ
4.	Հակացնցումային պրեպարատներ: - բարբիրատորաթթվի ածանցիալներ
5.	Ադրենոպաշարիչներ
6.	Խոլինոմիմետիկներ
7.	Հակահիստամինային պրեպարատներ
8.	Հակահիպերլիպոպրոտեինային դեղամիջոցներ
9.	Հակաանգինալ պրեպարատներ
10.	Միզամուղներ
11.	Սրտային գլիկոզիդներ
12.	Հակառոտուցքային պրեպարատներ
13.	Հակավիրուսային պրեպարատներ:
14.	Հակաբիոտիկներ
15.	Հակաալերգիկ պրեպարատներ
16.	Հակաանկային պրեպարատներ
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Գնահատումն իրականացվում է «ՎՊՀ ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ»-ին համապատասխան: https://new.vsu.am/karg/2023/usanoxneri%20giteliqneri%20stugman.pdf
Գրականություն	Պարտադիր
	1. Ռ.Հ.Հակոբյան, <<Դեղագիտական քիմիա>>, Երևան, Նոյյան տապան
	2. Беликов В.Г. Фармацевтическая химия. Учебное пособие.- 4-е изд, перераб и доп. – М. «МЕДпресс-инфрм», 2007 г. 624с.
	3. Государственная фармакопея; Общие методы анализа; Москва "Медицина",
	4. Г.А. Мелентьева, Л.А. Антонова; Фармацевтическая химия; Москва "Медицина",
	5. Лабораторные работы по фармацевтической химии: Учебное посо-бие для фарм. институтов/ В.Г. Беликов, Е.Н. Вергейчик,

	В.С. Годяц-кий и др.; Под ред. В.Г. Беликова. - М.: Высшая школа,
	Լրացուցիչ
	1. Ռ.Հ.Հակոբյան, “Ընդհանուր դեղափտական քիմիա, անօրգանական դեղապատրաստուկներ”, Ս -Պետերբուրգ, “Սոսիս”
	2. Руководство к лабораторным занятиям по фармацевтической химии: Учебное пособие/ Э.Н. Аксенова, О.П. Андрианова, А.П. Арзамасцев и др.; Под ред. А.П. Арзамасцева. - 3-е изд., перераб. и доп. – М.: «Медицина»,
	3. Фармацевтическая химия: Учеб. пособие / Под ред. А.П. Арзамасцева. – М.: ГЭОТАР-МЕД,
	4. Г.А. Мелентьева, Л.А. Антонова; Фармацевтическая химия; Москва "Медицина",
	Էլեկտրոնային աղբյուրներ
	1. Էլեկտրոնային (Word).Ցանցային
	2. Ինտերնետի բոլոր էլեկտրոնային ձևեր